

Az idei POSZT versenyprogramját négytagú kuratórium válogatta. Megkértük a kurátorokat, írják össze azt a listát, amelyet akkor nyújtottak volna be, ha egyedül válogatnak. Alább közöljük az eredményt.

A POSZT VERSENYPROGRAMJA:

NAGYSZÍNHÁZ:

Friedrich Dürrenmatt: *János király* - Örkény István

Színház, Budapest. Rendező: Bagossy László

Molière: *Scapin, a szemfényvesztő* - Csokonai

Színház, Debrecen. Rendező: Silviu Purcărete

Mohácsi István és Mohácsi János (William

Shakespeare műve alapján): *Szentivánéji álom*

- Weöres Sándor Színház, Szombathely. Rendező:

Mohácsi János

Bessenyei György: *A filozófus* - Katona József

Színház, Budapest. Rendező: Gothár Péter

William Shakespeare: *Makrancos Kata* -

Vígszínház, Budapest. Rendező: Gothár Péter

Jane Austen: *Értelem és érzelem* - Petőfi Színház,

Veszprém. Rendező: Valló Péter

Henrik Ibsen: *Hedda Gabler* - Állami Magyar

Színház, Kolozsvár. Rendező: Andrei Șerban

KAMARA- vagy STÚDIÓSZÍNHÁZ:

Sütő András: *Egy lócsiszár virágvasárnapja* -

Nemzeti Színház, Budapest. Rendező: Znamenák István

Katona József: *Bánk bán* - Katona József Színház,

Kecskemét. Rendező: Bagó Bertalan

Tennessee Williams: *Vágyvillamos* - Radnóti

Miklós Színház, Budapest. Rendező: Zsótér Sándor

Torsten Buchsteiner: *Nordost* - Katona József

Színház, Kamra, Budapest. Rendező: Forgács Péter

Spiró György: *Koccanás* - Móricz Zsigmond Színház,

Nyíregyháza. Rendező: Tasnádi Csaba

Israella Margalit: *Trió* - Vörösmarty Színház,

Székesfehérvár. Rendező: Galambos Péter

Székely Csaba: *Bányavirág* - Marosvásárhelyi

Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata -

Yorick Stúdió. Rendező: Sebestyén Ába

Zappe László

Krisztus és Barrabás

A POSZT történetének legkülönösebb válogatási időszakán vagyunk túl. Az elején a fesztiválnak nem volt művészeti vezetője, három válogató volt, szó nem esett a Magyar Teátrumi Társaság szerepéről az országos találkozó szervezésében, viszont érvényben volt a Magyar Színházi Társaság és a Színházi Kritikusok Céhe közötti megállapodás a válogatók személyéről. Időközben lett művészeti vezető, négyen válogattunk, a Teátrumi Társaság résztulajdonos lett a POSZT Kft.-ben, a jövő évi válogatásnál pedig a Kritikuscéhről már szó sem esik. Mindez semmire sem mentés, de sok mindent megmagyaráz.

A problémák azonban már e változások előtt elkezdődtek. A Színházi Társaság vezetői és a Kritikuscéh nem egyformán vélekedett a válogatás nyilvánosságáról. Az utóbbi szerint a válogatásnak nem feltétele, hogy a kritikus felfüggeszse tevékenységét, az előbbi viszont veszélyesnek tartotta, ha a válogatók egyike rendszeresen nyilvánosságra hozza véleményét. Én személyes okokból sem tartottam elképzelhetőnek, hogy egy évre szüneteltessem a kritikáírást, és elvileg is úgy gondolom, hogy sokkal szerencsésebb lenne, ha az egész válogatási folyamat a legteljesebb nyilvánosság előtt zajlana. A Kritikuscéh magává tette az álláspontomat, és végül a Színházi Társaság is elfogadta. Így a *Népszabadság* 2011. március 7-i számában, a soros hétfői cikkemben közzétehettem: „E sorokat már a 2012-es Pécsi Országos Színházi Találkozó egyik válogatójaként írom... és nem hiszem, hogy ez a feladat összeegyeztet-

hetetlen lenne a folyamatos kritikus tevékenységgel... Egy-egy megjelent véleményből egyébként sem lehet a POSZT-on való részvétel esélyeire következtetni. Hárman válogatunk, és végleges véleményünk csak egy esztendő múlva fog kialakulni. Addig persze lehet előjeleket keresni és találgatni, de nem érdemes.”.

A válogatói és kritikus tevékenység összeegyeztetése nem is okozott problémát egészen az eredményhirdetésig. Ekkor kiderült, hogy előzetes figyelmeztetésem nem volt oktalan, bár meghallgatásra nem talált. Pintér Béla csodálkozott el azon, hogy miután rajongó cikkben méltattam a *Kaisers TV*, *Ungarnt*, az mégsem került be a programba. Holott csak a legnyilvánvalóbb történet: válogatótársaim, akkor már hárman, leszavaztak. Mint ahogy, ellenkező előjellel, ez történt a vígszínházi *Makrancos Kata* esetében is, de ez valahogy senkinek sem szúrt szemet.

Ez azonban mindössze apró személyes kellemetlenség. A válogatási folyamatot sokkal súlyosabban befolyásolta a két színházi szervezet léte, illetve tisztázatlan viszonya. Márta István új művészeti vezetőként ragaszkodott a negyedik válogató beiktatásához, azzal a nyilvánvaló céllal, hogy a Teátrumi Társaság szellemisége is valamiképpen képviselve legyen. Másik kérése az volt, hogy egy színháztól, illetve egy rendezőtől legfeljebb egy előadás szerepeljen a versenyprogramban. Ezt akkor a minőségelv jegyében visszautasítottuk. Én úgy fogalmaztam, hogy a minőségelven belül törekedjünk a legszélesebb merítésre. A végeredmény ismeretében nyilvánvaló, hogy ennek a fordítottja történt: a területi elv szinte észrevétlenül vette át a prioritást, így a főváros-vidék paritáson belül érvényesült a minőségi elv. Távrolról és sántikáló hasonlattal a Krisztus-Barrabás-történet jut eszembe róla.

Ez azonban még mindig tekinthető egyedi, csak ezt az átmeneti évet érintő problémának. Ehhez képest talán jelentéktelennek, technikai részletkérdésnek látszhat a jelölési rendszer kérdése. Több válogató ese-

Hedda Gabler (Kolozsvar)
Bíró István felvétele

A filozófus (Katona)
Koncz Zsuzsa felvétele

Bánk bán (Kecskemét)
Walter Péter felvétele

tében mégis alapvetően befolyásolhatja a végeredményt. Nem mindegy ugyanis, hogy ki mit lát. Nem kerülhet be olyan előadás, amelyet csak egy válogató látott, de nem lehet vitatni sem az olyan előadás beválogatását, amelyet valaki nem látott. Márpedig a jelölési rendszer következtében mindkettőre akad példa. Bizonyos színházak eleve méltóságukon alulnak tartják, hogy jelöljenek, és ez sok esetben érthető is. Ahogyan az is, hogy a színigazgatók szívesebben jelöljenek kevéssel a végső határidő előtt. Hiszen honnan tudnák májusban vagy szeptemberben, hogy melyik előadás lesz a legjobb februárig? (Igaz, ezt január 15-én sem feltétlenül tudhatják.) De az is biztos, hogy hat hét alatt gyakorlatilag lehetetlen az összes jelölt produkciót megnézni. Így az a képtelen helyzet áll elő, hogy a válogatók tíz és fél hónapon át szinte vaktában járnak színházba, olykor napi két-három előadást is megnéznek, a végén mégis kimaradnak jelölt előadások, sőt a programba is bekerülnek olyanok, amelyeket nem láttak valamenynyien. Én például a válogatási időszakban hiába néztem meg háromszáznegyven előadást, köztük mintegy kétszázhetvenet válogatói szándékkal, tíz jelölt produkcióra képtelen voltam eljutni. Köztük volt a veszprémi *Értelem és érzelem* is, amelyet már bizonyára csak a POSZT-on fogok látni. A szegedi *Hedda Gablert* viszont, amelyet színháza nem jelölt, február végéig csak én láttam, s akkor már hiába hívtam volna fel társaim figyelmét rá, lehetetlen lett volna megnézniük, holott feltétlenül izgalmasabbnak gondolom egyik-másik beválogatott előadásnál.

Ami a végeredményt illeti, nincs komoly kifogásom nyolc előadás jelenlétével kapcsolatban. Ezek a *János király* (Örkény Színház), a *Vágyvillamos* (Radnóti Színház), a *Scapin, a szemfényvesztő* (Debrecen), a *Bánk bán* (Kecskemét), a *Koccanás* (Nyíregyháza), a *Szentivánéji álom* (Szombathely). (Bár Mohácsitól szívesebben láttam volna a székesfehérvári *Csárdáskirálynőt*, ha kicsit jobb a színészi és az énekesi teljesítmény.) A határon túlról pedig a kolozsvári *Hedda Gabler* és a marosvásárhelyi *Bányavirág* mellett örültem volna még a szabadkai Kosztolányi Dezső Színház *Éljen a szerelem!* című produkciójának. Három előadás helyett az adott színházból mást pártoltam: a Katonából a *Dilettánsok*at vagy a *Kispolgárokat* és mindenképpen *A mi osztályunkat* *A filozófus* és a *Nordost* helyett, a Nemzetiből pedig *A tanítónőt* az *Egy lócsiszár virágvásárnapja* helyett. A vígszínházi *Makrancos Kata* és a székesfehérvári *Trió* beválogatásával nem tudok azonosulni, a veszprémi *Értelem és érzelem*ről pedig nincs véleményem.

Végül a saját tizennégyes listám a következő lenne: *Yerma* (Radnóti Színház), *Tarekin halála* (Örkény Színház), *Vízkereszt* (Zsámbék – a kaposvári Mohácsi-osztály vizsgálója), *Dilettánsok* (Katona József Színház), *Vágyvillamos* (Radnóti Színház), *János király* (Örkény Színház), *Csárdáskirálynő* (Székesfehérvár), *A tanítónő* (Nemzeti), *A mi osztályunk* (Katona József Színház, Kamra), *Kaisers TV, Ungarn* (Pintér Béla Társulat), *Hedda Gabler* (Kolozsvar), *Éljen a szerelem!* (Kosztolányi Dezső Színház, Szabadka), *Bányavirág* (Marosvásárhely), *Koccanás* (Nyíregyháza).

Rockenbauer Zoltán

Dilemmák

Csak a minőség! – adtuk ki a válogatás egyetlen szempontját önmagunknak. Elszántak voltunk az objektivitásra. A *minőséget* persze nehéz definiálni – meg sem próbáltuk –, így már az is szubjektív, ki mit ért minőségen. E szabállyal valójában nem akartunk mást, mint kizárni a mérlegeleésből a világnézeti, területi, szövetségi – egyszóval a színpadon kívüli – szempontokat. És igen, a függetlenek érdekében sem alkalmaztunk „pozitív diszkriminációt”: bármennyire színvonalas volt is a Pintér Béla Társulat, a *Maladype* vagy a *FÜGE* egy-egy produkciója, a végső rostán a közös bölcsesség más előadásokat jobbnak ítélte. (A későbbiekre nézve megfontolandó lehet, hogy miként a „határon túliai” számára, úgy a „függetleneknek” is tartson fenn a POSZT versenyhelyet.) Úgy vélem hát, többé-kevésbé sikerült tartani magunkat az elhatározásunkhoz, ki-ki legjobb lelkiismerettel jelölte, amit a legjobbnak tartott, és így vére menő viták nélkül sikerült a végső konszenzust is kialakítani.

A szándék óhatatlanul sérült olykor. Az *ember tragédiája* a Nemzetiben vagy a szegedi Dóm téren előadott változata sajnos bemutathatatlan a pécsi játszóhelyeken, akárcsak a Vígszínházra tervezett *Rómeó és Júlia*. És tartottuk magunkat ahhoz a kéréshez is, hogy egy helyről lehetőleg csak egy előadás jöjjön. Ám mindezeknél súlyosabb dilemmát jelentett számomra a felismerés, hogy a „válogató” szeme nem szükségszerűen azonos a „kedvtelésből nézőével”. A „kvalitást” kerestem, és nem feltétlenül a „nekem tetsző” előadásokat. Mi ez a kettősség? Hát nem az a „szép”, ami „érdek nélkül tetszik”? Nem feltétlenül. Színházba járóként nem választom el az előadást a műtől. Ha magát a darabot

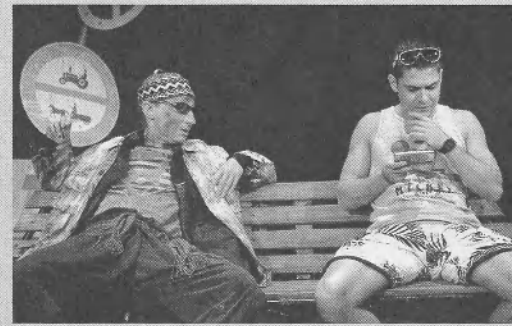
Egy lócsiszár virágvasárnapja (Nemzeti)

Koncz Zsuzsa felvétele

Bányavirág (Marosvásárhely – Yorick Stúdió)

Bartha László felvétele

Koccanás (Nyíregyháza)

Nagy Erzsébet felvétele

nem szeretem, a mégoly jó színrevitel sem ragad magával. Válogatóként függetleníteni kell magamat ettől az érzéstől. Mondok példát: a *Vágyvillamost* megfáradt darabnak tartom – elnézést a Tennessee Williams-rajongóktól –, ám le a kalappal a Radnóti Színház előadása előtt! (Most akkor tetszett nekem?) A fordítottja ritkább. De mondok erre is példát: a *Nordost* esetében elegendő volt a hatásához, hogy a rendezés szinte kizárólag a szöveg szuggesztivitására építsen.

Gyalog-pestiként viszonylag ritkán jutottam el az elmúlt években vidéki játszóhelyekre. Korábban sosem kellett elgondolkodnom azon a különbségen, hogy mennyire más, ha egy városban több tucat színház van, mint ha egynek kell kiszolgáltatnia az ott lakók igényeit. A fővárosi társulatok ebből szempontból irigylésre méltó helyzetben vannak: sokkal inkább megengedhetik magunknak a specializálódás, az önálló arculat luxusát. Ez a mívés csiszoltság meg is látszik a legjobbaknál: összeérett csapat, átgondoltan szerkesztett repertoár, markáns stílus, hűséges rajongók. Ám egy vidéki város színházának a potenciális publikum teljes ízlésspektrumára kell alapoznia. Így kerülhet a repertoárba operett, felhőtlen szórakozást kínáló vígjáték, veretes tragédia, elvont kortárs darab, „hagyományos felfogás” és „rendezői színház” együtt. Alkalmas lehet egy társulat mindenre? Szabad-e negligálni a szélesebb közönségigényeket egy jó *műhely* kialakítása érdekében?

Ennyi morfondírozás után, íme, a minden kötöttség nélküli listám a leginkább szeretett előadásokkal:

- János király* (Örkény István Színház)
- Scapin, a szemfényvesztő* (debreceni Csokonai Színház)
- Makrancos Kata* (Vigszínház)
- A filozófus* (Katona József Színház)
- Protokoll* (Radnóti Miklós Színház)
- Pillantás a hídról* (Örkény István Színház)

- Nordost* (Katona József Színház, Kamra)
- Billy világa* (Pesti Színház)
- Tarekin halála* (Örkény István Színház)
- Bánk bán* (kecskeméti Katona József Színház)
- Yerma* (Radnóti Miklós Színház)
- Trió* (székesfehérvári Vörösmarty Színház)

- Caligula* (Kolozsvári Állami Magyar Színház)
- Cseresznyéskert* (Szabadkai Népszínház)
- Négy fővárosi színház – Örkény, Katona, Radnóti, Nemzeti – szinte minden, a válogatási periódusba tartozó előadását olyan nívónak éreztem, hogy tulajdonképpen akármelyiket jó szívvel javasolnám a pécsi ver-

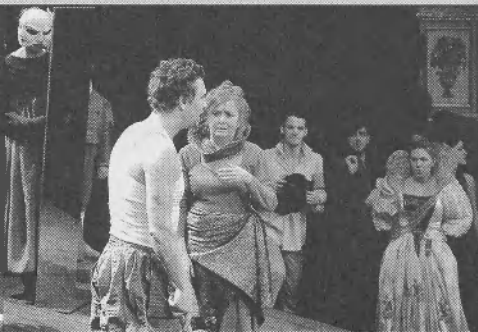
senyre. Az abszolút kedvenc *János király* mellett a *Tarekin halála* volt a legötletesebb, és ez a rendezés kívánta meg a legtöbb színészi bravúrt. A nyelvi leleményesség szempontjából Varró Dániel sziporkái éppúgy lenyűgöztek a Víg Shakespeare-előadásaiban, mint Térey János kifinomult, egyszerre korszerű és patinás verselése a Radnóti Színházban, illetve Bessenyei György archaikus báju nyelvezetének mehökkentően szellemes megjelenítése a Katona színpadán. A *János király*, a kecskeméti *Bánk bán* vagy a kolozsvári *Caligula* díszleteinek találékonysága, a *Yerma* balladisztikus sötétsége, a *Scapin* kiszámított és folyamatosan mozgásban tartott színpadképe, a *Trió XXI.* századba plántált romantikája éppúgy kedvemre valók voltak, mint az, ahogy a szabadkaiak már a játéktér kiképzésével is beszippantottak Csehov drámájába. A *Billy világa* sokrétűen járta körbe az emberi kommunikáció létező nehézségeinek problémáját: a siket artikulációtól, a dadogáson, távol-keleti nyelv tanulásán, jelelésen, szinkronizáláson, feliratozáson át az érzelmi gát okozta kapcsolatteremtési defektek megjelenítéséig. Sorolhatnánk a színészi teljesítményeket, melyek önmagukban képesek voltak eladni egy-egy előadást: Nagy Ervin, Fullajtár Andrea, Debreczeny Csaba, Trill Zsolt, Szemenyei János, Fekete Ernő, Pál András, Weber Kata lebilincselő alakításait, de nincs rá hely, hogy valamennyit számba vegyünk. Ám a főszereplők mégoly hatásos, egyéni produkcióinál is többet ér, ha a kis szerepek is rendre a legmagasabb nívót hozzák, amit leginkább az Örkényben és a Katonában tapasztaltam.

Erőpróba a laikusnak ennyi előadást végignézni, de csak hálás lehetek érte a sorsnak, hogy átfogó keresztmetszetet kaphattam a hazai színjátszás mai állapotáról. És ebből a szempontból még a gyengébb esték is élményt jelentettek, mert sajátos helyi értékkel bírtak.

Lőrinc Katalin

Listáim

14: *A filozófus* (Katona József Színház/Gothár Péter); *János király* (Örkény István Színház/ Bagossy László); *Csárdáskirálynő* (székesfehérvári Vörösmarty Színház/Mohácsi István és Mohácsi János); *Nordost* (Katona József Színház, Kamra/ Forgács Péter); *Karrier* (debreceni Csokonai Színház/Andrzej Bubień); *Scapin, a szemfényvesztő* (debreceni Csokonai Színház/Silviu Purcărete);

Makrancos Kata (Vígyszínház)
Koncz Zsuzsa felvétele

Szentivánéji álom (Szombathely)
Mészáros Zsolt felvétele

Scapin, a szemfényvesztő (Debrecen)
Máthé András felvétele

Zarándokének (szombathelyi Weöres Sándor Színház/Jeles András); *Caligula* (Pécsi Nemzeti Színház Kamaraszínháza/Szőcs Artúr); *Bányavirág* (szabadkai Kosztolányi Dezső Színház/Sebestyén Ába); *Makrancos Kata* (Vígyszínház/Varró Dániel–Gothár Péter); *Szentivánéji álom* (szombathelyi Weöres Sándor Színház/Mohácsi István és Mohácsi János); *Rosencrantz és Guildenstern halott* (Szputnyik Hajózási Társaság/Gigor Attila); *Vágyvillamos* (Radnóti Színház/Zsótér Sándor); *Koccanás* (nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház/Tasnádi Csaba).

Hasonló színvonalú, de a válogatási feltételek miatt kimaradt:

13: (A válogatás feltételeiről, ezek „alakulásáról” és következményeiről már beszélhettem a nyilvánosság előtt, többek között a *szinhaz.hu*-n is; ezúttal helyszűke miatt nem térnek ki rájuk.) Ebből **9 játéktérbeli vagy műfaji sajátosságai** okán került ki, **4** pedig az „**1 helyszínről 1 előadás menjen**” elv alapján maradt alul.

Ez a **9:** *Az ember tragédiája* és a *Szent Johanna* (mindkettő Nemzeti Színház és Alföldi-rendezés): kivételes, a térhasználatban is rejelő ereje mindkét előadásnak sérült volna, ha a Pécsi Nemzet Színház játéktérébe préselődik/amputálódik; *Nehéz istennek lenni* („kihelyezett” kamion/Mundruczó): a térhasználat nyilvánvalóan kizárta (de a tetszés is csak nálam volt egyértelmű); *Troilus és Cressida* (Forte Társulat/Horváth Csaba): szabadterre konstruált térélménye sérült volna – táncos fogalmazása műfajilag támadható ugyan, de a teljes Shakespeare-szöveg prezentálása ezt felülírja; *Caligula helytartója* (FÜGE/Szikszai Rémusz): a Zsámbékra tervezett előadás már a Gödörben is veszített eredeti feszességéből, bár sokáig érveltem mellette, végig félve: mi lehet belőle a pécsi Kamaraszínházban?; *Ibusár* (egri Földszint 2. Színház/Nádasy Erika): bár még egy szereplője van, de mégis inkább mono, lakásszínházban bemutatva; *Roadmovie* (Baróthy angyalai/Máté Zsolt): bravúrja épp a piciny tér használata; *East-Balkán* (Bárka Színház/Vidovszky György): inkább ifjúsági/dokumentarista, hasonlóan a *Szóról szóra* (Panodrámá/Lengyel Anna) rendhagyó dokumentumjátékához.

Ez a **4** saját színházbeli produkcióval szemben maradt épp hogy alul: *Pillantás a hídról* (Örkény Színház/Mácsai Pál); *A tanítónő* (Nemzeti Színház/Novák Eszter); *A mi osztályunk* (Katona József Színház, Kamra/Máté Gábor); *Yerma* (Radnóti Színház/Rába Roland).

A 2011. kora nyárra jellemző szakmapolitikai „hangulat”, a vidéki kontra budapesti feszültségek okán nálam elsőbbséget kapott a hazai vidéki színházak szemlézése

a határon túliakéval szemben. Rengeteget tapasztaltam országsszerte, hogy a közönsége miként éli ott társadalmi eseményként a színházba járást. S mivel egy vidéki város színházának talán még inkább létkérdés, hogy megfeleljen közönségének, éppen ezért volt különös élmény, ha rizikót vállaltak egy-egy produkcióval: szokatlan időbe, térbe helyeztek ismert témát, vagy éppen rétegproblémát feszegettek. A fenti 14 között már említettekén kívüli

6 vidéki kurázsi listám: *Bánk bán* (Kecskemét/Bagó Bertalan); *Nóra* (Tatabánya/Guelmino Sándor); *Boldogtalanok* (Kecskemét/Szász János); *Pont com* (Pécs/Dömötör András); *Trió* (Székesfehérvár/ Galambos Péter) és talán még *A Gézagyerek* (Győr/Forgács Péter).

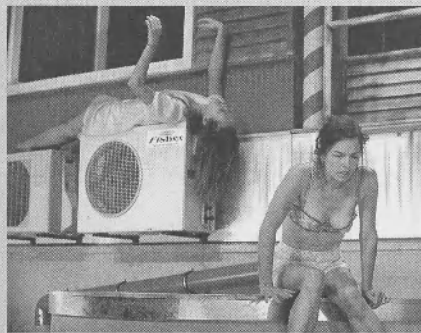
„**Tematikai fókusz**” listám **8** darabja a lehető legkülönbözőbb struktúrában dolgozó művészekről a mi kis „kelet-közép-európai” sínylődéseinkről, szellemesen és elkötelezetten, egyesek szarkasztikusan, mások hiper-naturalista vizsgálódással, megint mások költőibb vagy abszurdabb eszközöket keresve: *Kaisers TV*, *Ungarn* (Pintér Béla Társulat/Pintér Béla); *Deilephila* (KOMA/Felhőfi-Kiss László); *Cseresznyés kert* (Szabadkai Népszínház/Bérczes László); *Kvartett* (Aradi Színház/Balog József); *Prága, főpályaudvar* (Pécsi Harmadik Színház/Vincze János); *Deviancia* (Temesvári Csiky Gergely Színház/Németh Ákos); *Lángoló kerékpár* (Bárka Színház/Kamondi Zoltán); *Csörte* (Békés Megyei Jókai Színház/Fekete Péter).

Van egy listám olyan előadásokból, amelyeknek a *valamelyik fele tetszett*, tehát mintha a kényszerű sietség áldozataként maradt volna egyetlen; ezekből **3** mintegy a közepétől „pörgött fel”: *Ahogy tetszik* (HOPPart/Koltai M. Gábor); *Éjféli mesék* (Bárka Színház/Vladiszlav Troickij); *Szabadesés* (Bárka Színház/Göttinger Pál). Amelynek pedig pont az első felvonása sikerült „ütősre”: *Rómeó és Júlia* (Vígyszínház/Észenyi Enikő).

Végezetül rövid magyarázat: miért szerepel **14-es** listámon két előadás Debrecenből és kettő Szombathelyről. Ez a választás nem csupán a már említett elismerésemet jelzi a népszínházi jellegű, „biztonságos” játék alternatíváját megkockáztató vidéki intézmények felé, hanem: óriási öröm számomra az, amikor a színen egy, a teljes emberi fizikummal megélt játékművészt érzékelek. S nem a táncos mondatja ezt velem, aki mindenképp mozgást kíván látni a színpadon, hiszen idesorolom a *Nordostot* is, ahol három színész szinte mozdulatlanul éli végig a drámát, és mégis mozog általuk minden, a néző pedig aktívan figyel. De „fizikai” színháznak –

Trió (Székesfehérvár)
Maczkó Csaba felvétele

Vágyvillamos (Radnóti Színház)
Koncz Zsuzsa felvétele

Értelem és érzelem (Veszprém)
Melczer Zsolt felvétele

s a legtöbb hazai előadáshoz képest alternatívának – gondolom azt is, amit Gothár Péter vagy a Mohácsi testvérek művelnek. (Ha támadnák a *Csárdáskirálynő*-választásom a műfaja miatt: Mohácsiék igazi drámai színházat teremtenek itt, melyben mellesleg dalra is fakadnak színészek...) Jeles András fizikalitása pedig bizarr költészet, magányos *delicatessen*.

Bicskei István

Válogatási jegyzetek

1. Sütő András: *Káin és Ábel*. Egri Gárdonyi Géza Színház, rendezte: Blaskó Balázs.

Az előadás üzenete fontos számomra. A hit, a testvéri szeretet az út, amely a felemelkedéshez vezet. Az előadás végén a kitisztult megfeszített képe adja meg a feleletet erre a kérdésre. A díszlet is csodálatos, és a színészi alakítások is jók.

2. Bessenyei György: *A filozófus*. Katona József Színház, rendezte: Gothár Péter.

Nagyon szellemes, kitűnő alakítások, pergő, az archaikus nyelvet példa értékűen használó előadás.

3. Jane Austen: *Értelem és érzelem*. Veszprémi Petőfi Színház, rendezte: Valló Péter.

Szellemesen megrendezett, romantikus előadás, remek színészi alakításokkal és rendhagyó színpadi képpel, mely igazi kihívás a játékra, de „filmszerű” játékvitelre is provokálja mind a rendezőt, mind a színészeket.

4. Molière: *Scapin, a szemfényvesztő*. Debreceni Csokonai Színház, rendezte: Silviu Purcărete.

Ritka színházi pillanat! Nagyszerű alakítások. Szellemes, mégis megrendítő előadás.

5. William Shakespeare – Varró Dániel: *Makrancos Kata*. Vígsház, rendezte: Gothár Péter.

Merész, látványos, az új fordítás remek. Az emberi értékek degradált „szemétdombjából” épül, majd tisztul le az előadás.

6. William Shakespeare alapján írta Mohácsi István és Mohácsi János: *Szentivánéji álmom*. Szombathelyi Weöres Sándor Színház, rendezte: Mohácsi János.

Mohácsi János kijelentette, hogy nem szereti a darabot, nyilván ezért is született meg az átírat. Egy momentumot ragadott ki a szövegből, amely meghatározza az előadást és annak hangulatát: az esőt. Amely esik, ha

kell, ha nem, de mégsem tudja szürkévé és unalmassá tenni az előadást! Remek, nagyon szellemes színészi alakítások. A mai fülnek, a mai emberhez szól!

7. William Shakespeare: *János király*. Örkény István Színház, rendezte: Bagossy László.

Nehéz volt az Örkény Színház idei évadából választani! De ez az előadás mégis kiemelkedik a többi közül. A rendkívül érdekes koncepció és a színészek bravúros játéka nyűgözi le a nézőt.

8. Dante Alighieri: *Pokol*. Maladype Bázis, rendezte: Balázs Zoltán, mozgás: Szöllősy András.

Érdekes koncepció, a tömeget nagyszerűen mozgató látványszínház, ahol a fény, a zene meghatározó szerephez jut. Nagyon jó ritmusú előadás, annak ellenére, hogy a szöveget mondó színészek szinte teljesen statikusak.

9. Kiss Judit Ágnes: *Prága, főpályaudvar*. Pécsi Harmadik Színház, rendezte: Vincze János.

A történet hétköznapisága ragadott meg ebben az előadásban. A mai társadalom emberének mindennapjairól szól. Nem látványszínház, de őszinte, és a színészek játéka igaz és hiteles.

10. Tennessee Williams: *Vágyvillamos*. Radnóti Miklós Színház, rendezte: Zsótér Sándor.

11. Henrik Ibsen: *Nóra*. Tatabányai Jászai Mari Színház, rendezte: Guelmino Sándor.

Ezt a két előadást azért szerettem, mert két rendkívül jó női alakítást láttam Kováts Adél és Balsai Móni színésznőktől. Megértem, hogy a POSZT nem a színészek fesztiválja, de ott lenne a helyük!

12. Sütő András: *Egy lócsiszár virágvasárnapja*. Nemzeti Színház, rendezte: Znamenák István.

Nem hinném, hogy kritikát kellene írnom az előadásról, engem a vizuális koncepciója ragadott meg, jó színészi alakításokkal.

13. Henrik Ibsen: *Hedda Gabler*. Kolozsvári Állami Magyar Színház, rendezte: Andrei Șerban.

Érdekes és szép a tér, amelybe az előadást helyezi a rendező. Șerban úr mindig rendkívül izgalmasan vezeti színészeit, ezért láthatunk előadásaiban felejthetetlen alakításokat. Így van ez a kolozsvári *Hedda Gabler*ban is. Világ színvonalú előadás!

14. Székely Csaba: *Bányavirág*. Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata – marosvásárhelyi Yorick Stúdió, rendezte: Sebestyén Ába.

Egyszerű emberek küzdelmei, kapcsolatai, megrázó hétköznapijai. Az alkohol brutális hatását, az elvágódás reménytelenségét tükrözi az előadás. Maradandó színészi alakítások. Számomra felejthetetlen előadás.